



Nytt liv av daude gror



Av Elin Elkouby

I august måned herjet en forferdelig brann i fjellområdene vest for Jerusalem. Etter måneder uten regn og med stekende sol og varme var det ikke mye som skulle til før plantet skog sto i lys lue og tjukk røyk veldet innover hovedstaden. Det er alltid mennesker som er skyldige i at det begynner å brenne, men man vet ikke sikkert om den var påsatt med vilje.

Brannen fikk boltre seg i 3 dager og svei av et område på nærmere 20.000 mål. 10.000 mennesker ble evakuerte fra sine hjem i 6

forskjellige boligområder og beboerne på det mentale sykehuset, Eitanim, ble overflyttet et annet sykehus.

Mye av skogen i dette området var bartrær som hadde blitt plantet av KKL, det Jødiske Nasjonalfondet, før og tidlig etter statens opprettelse. Da britene forlot landet var det 4 millioner trær i landet. Nå er det 200 millioner trær og treplantingen fortsetter. Dette landet hadde tidligere områder som var dekket av skog, men i årenes løp forsvant palmene ved Dødehavet og Jeriko. Napoleon og hans arme raserte skogområder i området rundt Akko og Haifa. Folk hugget ned trær for å slippe å betale skatt til det Ottomanske imperiet eller de brukte det som brensel i husholdningen.

Trær har aldri vært byggemateriale i denne delen av verden. Grunnen er problemet med å få lange rette lengder. Ingen av de tresortene som vokser naturlig her har

lange, rette stamme. Jeg pleier å forklare det enkelt ved å si at når et barn tegner et tre så ser det enten ut som en trekant på søyle eller som en rund, liten sky på søyle. Det som er av trær opprinnelig er alle av den siste sorten, hvor stammen deler seg i greiner ca. 1 meter opp fra bakken og disse eigner seg ikke som byggemateriale. Dessuten er mange treslag det som en nordmann heller ville kalle for en kraftig busk.

Da KKL begynte å plante skog så importerte de trær som furu, sypresser eller eukalyptus. De to første er av typen «trekant-trær», med lang stamme, greiner som vokser ut fra den og med en spiss tretopp. Det er denne typen trær som dominerer de plantede skogene i Israel....og som gjør at branner er vanskelige å slokke. Disse trærne utskiller gasser når de varmes opp og disse gassene er brennbare. Ved hjelp av vind ser det ut som «flammemonstre» som hopper fra tretopp til tretopp og som sprer en brann med rekordfart.

Naturlig skog består ofte av en blanding ulike trær i forskjellig alder. Plantet skog består som regel av samme type trær som ble plantet samtidig. Ofte ble de i tillegg plantet for tett. I våre dager har man blitt bevisst på dette slik at det nå plantes ut trær som hører hjemme i området og man sørger for at det er «ulike trær i skogen».

Da jeg var på befarings et par måneder etter brannen var det underlig å legge merke til at der hvor det hadde vært furutrær så var det mange hull i bakken. Trærne hadde brent langt ned i røttene og det igjen forårsaket at livet under jorda fikk vanskeligheter med å beskytte seg fra varmen. Jeg la spesielt merke til at kalksteinene i området hadde kritthvite flater som resultat av at det ytterste laget hadde sprukket og falt av.

Dette var et skremmende vitnesbyrd om hvor varmt det har vært. Store, firbeinte dyr har muligheten til å løpe vekk, men mindre dyr og insekter blir fanget og stekt av flammene. Rovdyr må lete etter mat på andre steder og fugler har heller ikke mye å spise i områder hvor brann har herjet. Enkelte reportere har sagt at det vil ta mange tiår før dette området blir som før.





resultere i en skikkelig «oppmuntring» til vekst. Det vil ikke ta så mange år før dyr kommer tilbake og finner mer mat her enn i andre områder. Det at bartrærne er borte gjør også at andre plantesorter får mer lys og mulighet til å spre seg.

Esekiel 17, 24 «Da skal alle trærne på marken kjenne at jeg, Herren, gjør det høye treet lavt, og det lave gjør jeg høyt. Jeg lar det friske treet tørke, og det tørre lar jeg spire. Jeg, Herren, har talt og vil sette det i verk.

I løpet av våren vil det bli spennende å se om blomsterløkene, røttene og frøene i bakken har overlevd. Disse høydedragene er kjente for å ha et mylder av blomsterarter utover vinteren og våren. En av høydene har 15 forskjellige slags orkideer som blomstrer i februar. Jeg har tro på det og jeg vil være på plass for å nyte den forestående demonstrasjonen av at **«nytt liv av daude gror»!**

MEN de gode nyhetene er at det ikke er nødvendig å få det til å bli som før. Nå som man har blitt kvitt bartrærne er det håp for de plantene som hører naturlig hjemme i disse fjelltraktene. Det var fantastisk å se at nye skudd kom opp fra rota på alle de naturlige tresortene og buskene til tross for at det ennå ikke hadde falt en dråpe regn siden brannen.. For disse plantesortene kan brannen ha en positiv effekt idet råtnende plantedeler har blitt fortært av flammene og jorda har blitt tilført mineraler i asken. Når dette blir vannet av vinterregnet kan det